

בבא קמא טז

הבנה 4 – רבינא	הבנה 3 – רב כהנא כולה רבנן	הבנה 2 - ר' אלעזר משמיה דרב כולה רבי טרפון היא	הבנה 1 רישא רבנן וסיפא רבי טרפון		
	חמשה תמים הן, ואם הועדו חמשתן מועדין		בהמה אינה מועדת לשלם כוליה, אבל חצי נזק משלמת בחצר הניזק עסקינן מני? רבנן היא, דאמרי: משונה קרן בחצר הניזק - חצי נזק הוא דמשלם	חמשה תמין	הבהמה אינה מועדת לא ליגח, ולא ליגוף, ולא לשוך, ולא לרבוץ, ולא לבעוט
	ושן ורגל מועדין מתחילתן, והיכן העדתן? בחצר הניזק	בחצר המיוחדת לפירות לאחד מהן ולזה ולזה לשוורים, דלגבי שן הויא לה חצר הניזק, ולגבי קרן הויא רשות הרבים	בחצר הניזק עסקינן (שן מועדת) אתאן לרבי טרפון , דאמר: משונה קרן בחצר הניזק - נזק שלם הוא דמשלם	וחמשה מועדין	השן מועדת לאכול את הראוי לה, הרגל מועדת לשבור בדרך הילוכה, ושור המועד, ושור המזיק ברשות הניזק והאדם
	ושן ורגל מועדין מתחילתן, וזהו שור המועד, ושור המזיק ברשות הניזק - מחלוקת ר' טרפון ורבנן, ויש מועדים אחרים כיוצא באלו: הזאב...				

קושי: רישא רבנן וסיפא רבי טרפון?

תשובה 1: אין, דהאמר ליה שמואל לרב יהודה: שיננא, שבוק מתניי ותא אבתראי, רישא רבנן וסיפא רבי טרפון.

תשובה 2: רבי אלעזר משמיה דרב אמר: כולה רבי טרפון היא, רישא בחצר המיוחדת לפירות לאחד מהן ולזה ולזה לשוורים, דלגבי שן הויא לה חצר הניזק, ולגבי קרן הויא רשות הרבים

דחייה: אמר רב כהנא: אמריתה לשמעתא קמיה דרב זביד מנהרדעא, ואמר לי: מי מצית מוקמת לה כולה כרבי טרפון? הקתני: **השן מועדת לאכול את הראוי לה**, ראוי לה - אין, שאין ראוי לה לא (כקרן וחצי נזק), ואי ר' טרפון, האמר: משונה קרן בחצר הניזק - נזק שלם משלם!

תשובה 3: אלא לעולם רבנן היא, וחסורי מחסרה והכי קתני... (ראה למעלה)

קושי: מתקיף לה רבינא, הא קתני לקמן: **שור המזיק ברשות הניזק כיצד**; ומביאים מחלוקת ר' טרפון ורבנן בקשר לקרן ברשות הניזק אי אמרת בשלמא איירי בה (בקרן) משום הכי קתני **כיצד**, אלא אי אמרת לא איירי בה (אלא בשן), מאי כיצד?

תשובה 4: אלא אמר רבינא, חסורי מחסרא והכי קתני: **חמשה תמים הן, ואם הועדו חמשתן מועדין, ושן ורגל מועדין מתחילתן, וזהו שור המועד, ושור המזיק ברשות הניזק - מחלוקת ר' טרפון ורבנן, ויש מועדים אחרים כיוצא באלו: הזאב, והארי, והדוב, והברדלס, והנמר, והנחש.**
ברייתא לחזק: תניא נמי הכי: **חמשה תמים הן, ואם הועדו חמשתן מועדין, ושן ורגל מועדין מתחילתן, וזהו שור המועד, ושור המזיק ברשות הניזק - מחלוקת רבי טרפון ורבנן, ויש מועדין אחרים כיוצא באלו: הזאב, והארי, הדוב, והנמר, והברדלס, והנחש.**

גירסה אחרת לאיך רבינא אמר את דבריו:

סתירה: איכא דרמו לה מירמא, תנן: **חמשה תמים וחמשה מועדים;** ותו ליכא? והאיכא: **הזאב, הארי, והדוב, והנמר, והברדלס, והנחש!**
תירוץ: ומשני, אמר רבינא, חסורי מחסרא והכי קתני: **חמשה תמים הן, ואם הועדו חמשתן מועדין, ושן ורגל מועדין מתחילתן, וזהו שור המועד, ושור המזיק ברשות הניזק - מחלוקת רבי טרפון ורבנן, ויש מועדין אחרים כיוצא באלו: הזאב, והארי, הדוב, והנמר, והברדלס, והנחש.**

ולא לרבין.

3 גירסאות של דברי רבי אלעזר:

גירסה 1

צמצום דברי המשנה: אמר ר' אלעזר לא שנו אלא פכין גדולים, אבל פכין קטנים אורחיה הוא.

ניסיון לחזק: לימא מסייע ליה: **הבהמה מועדת להלך כדרכה ולשבר ולמעך את האדם ואת הבהמה ואת הכלים!** (ברייתא בכלים קטנים ומשנה בכלים גדולים)
דחיית הניסיון: דלמא מן הצד.

גירסה 2

הסבר דברי המשנה: א"ר אלעזר, לא תימא: פכין גדולים הוא דלאו אורחיה, אבל פכין קטנים אורחיה הוא, אלא אפילו פכין קטנים נמי לאו אורחיה הוא.

קושי: מיתיבי: **ולמעך את האדם ואת הבהמה ואת הכלים!**

תירוץ: אמר רבי אלעזר: דלמא מן הצד.

גירסה 3

סתירה: איכא דרמי לה מירמא, תנן: **ולא לרבין,** והתניא: **ולמעך את האדם ואת הבהמה ואת הכלים!**

פתרון הסתירה: אמר רבי אלעזר, לא קשיא: כאן בפכין גדולים, כאן בפכין קטנים.

